

Begrazing in natuurgebieden

Adviesvraag ledenraad NSIJP

Aanleiding adviesverzoek

Eind 2022 ontstond er een korte discussie waarbij de LR kritische vragen aan het bestuur stelde over de gang van zaken bij het begrazingsproject van het NSIJP.

De actuele problemen hadden aandacht gekregen maar de vraag bleef hoe deze activiteit zich verhoudt tot de primaire taken van de vereniging en in hoeverre deze in concurrentie is met andere projecten (van andere entiteiten).

Natuurbegrazing kent een lange historie binnen het NSIJP (in het verleden meerdere gebieden en beheer van de inscharing en het diermanagement door de Werkgroep begrazing).

Het onderwerp leeft bij de leden en natuurbegrazing biedt mogelijkheden voor hands-off opfok van jonge dieren in kuddeverband,

Kleine commissie

LR leden Anton vd Kamp, Martje FvV, en Toy Merx, met aanspreekpunt fokkerij (Thomas) bij bestuur (destijds bij de voorzitter), op 6 januari adviesvraag LR samen bekeken: onze bevinding – adviesvraag graag duidelijker en beter afgebakend, daarom deze bespreking.

Begrippen/ definities

Grote grazers in terreinen met mede vegetatiebeheer als doel; beweiding van agrarische grond valt buiten het begrip; terrein beheerders hebben een gewenste uitkomst en stemmen de begrazing daarop af

Begrazing met paarden NL

Grote grazers

Vaak een combinatie van diersoorten: paarden, runderen, schapen, herten

Paarden van robuuste rassen: Konik, Fjord, IJslander, Exmoor, Shetlander,

Terrein beheerders

Overheid (LNV-SBB), Natuurmonumenten, (provinciale) landschapsstichtingen, overige

Beheer dieren

Vaak eigendom/ verantwoordelijkheid terreinbeheerder, dan jaar rond, of inscharing dieren van derden (seizoen of jaar rond)

Hoezo IJslanders?

IJslanders zijn geschikt voor seizoensbegrazing of jaar-rond; opfok, pensioen of anders. Het inscharen van dieren van derden heeft als voordeel flexibiliteit en zonder voortplanting loopt het aantal of impact op de vegetatie ook niet uit de hand

IJslanders als grote grazers

Geschikt

Robuust, grazen gras (tussen de hei), aangepast aan klimaat, kunnen flinke conditiewisselingen aan, zijn sociaal in de groep, individueel herkenbaar (kleuren, chip).

Gezondheid: endoparasieten, zomereyceem en hoefbevangenheid

Beschikbaar

Fokkers zien het belang dat jonge paarden opgroeien in een sociaal verband en uitgedaagd worden.

Bij terugkeer zijn de dieren verder ontwikkeld en geschikt om wat mee te gaan doen.

Het gegeven van begrazing draagt ook bij tot het plaatje wat een IJslander is.

Wie doet wat?

Rol NSIJP en andere aanbieders. Er zijn terreinbeheerders die eigenaar zijn van hun grote grazers, en al of niet voortplanting toestaan en/of interventies doen om de populatie te beheren. Voor IJslanders zijn er enkele particuliere initiatieven in samenwerking met terreinbeheerders. Het NSIJP heeft één begrazingsgebied in beheer (Markiezaat in Zuidwest Brabant) voor jonge hengsten. Vaak is er meer vraag dan plaatsen, in dat geval wordt er geselecteerd. Nederlands gefokte paarden van een goedgekeurde hengst hebben voorrang.

Begrazing met paarden NL

Terrein beheerders eigenaar

Vaak kuddes waarin ook
voorplanting
plaatsvindt.
Dilemma:
populatiebeheer is
nodig voor de vegetatie
en ook dierenwelzijn.
Waar laat je het
surplus?

Koniks

Overheid (LNV-SBB),
landschapsstichtingen,
(meerdere gebieden)

IJslanders

NP Veluwezoom
Natuurmonumenten

Begrazing met paarden NL

Beheer dieren bij organisatie

Organisatie regelt in-
en uitscharing,
dierenbeheer enz., is
het contact voor
eigenaren van
ingeschaarde dieren
(seizoen of jaar rond)

NSIJP

Beperkt onderdeel van
diensten vereniging;
hengstenland
Markiezaat (SBB)

Stichting IJslandse Paarden

Enige activiteit van de
stichting; merrieland
Soerendonck (SBB)

Adviesvraag

Probleem?

Uitvragen en analyseren van issues, nagaan of we (NSIJP, LR, bestuur) iets moeten veranderen (bijv. afstoten)

Ambitie? Aanjagen?

Vraag groter dan aanbod, behoefte aan meer gebieden en transparent proces om inscharing te regelen; Behoefte aan Wg begrazing (of kwartiermakers) om dit voor elkaar te krijgen?

Verantwoord diermanagement

Welke eisen en randvoorwaarden zijn relevant, wat is goed paardenbeheer; Wat heeft de terreinbeheerder er aan?

Welke risico's en aansprakelijkheden zijn er, en hoe die te managen?

Adviesvraag

Kan de LR richting geven aan de adviesvraag, in welke richting denken we?

Een 'eenvoudig' bestuurlijk advies over rol NSIJP?

Een inventarisatie van vraag/aanbod?

Risicomanagement?

Volgende stap is een plan van aanpak, naar LR